

Dziennikarze przyszłości

Autorki: Katarzyna Krywult-Krajewska, Joanna Płatkowska

Lekcja 1:

Tylko dzieci zadają ważne pytania i naprawdę chcą się czegoś dowiedzieć – Ryszard Kapuściński

Zajęcia wprowadzające do tematu, prezentujące najważniejsze informacje związane z reportażem jako gatunkiem. Uczniowie, analizując różnego rodzaju teksty i nagrania, spróbują stworzyć schemat reportażu, który pomoże im podczas kolejnych zajęć stworzyć mapę mentalną.

Cele zajęć:

Uczeń powinien:

- w oparciu o zaprezentowane materiały spróbować stworzyć schemat reportażu,
- określać tematykę i cele reportażu,
- określać zadania i cechy dobrego reportera.

Pojęcia kluczowe:

→ reportaż → fakty → opinie

Materiały pomocnicze:

- reportaże przyniesione przez uczniów i nauczyciela (prasa);
- rzutnik, ekran, nagłośnienie, laptop;
- przykład reportażu on-line, np. https://www.youtube.com/watch?v=8A3AvnSQ5mw&ab_channel=PolskieRadio - wspomnienia M. Wańkowicza z działań wojennych lub <https://uwaga.tvn.pl/reportaze.2671.n/kwiat-jabloni-w-kulisach-slawy-kim-sa-kasia-i-jacek-sienkiewicz.339013.html> – reportaż o zespole "Kwiat Jabłoni";
- przykład reportażu radiowego, np. <http://www.polskieradio.pl/80/1007/Artykul/1640492.Rower-to-wolnosc-%E2%80%93-reportaz-Urszul-Zoltowskiej> - Tomaszewskiej o rowerach;
- zachętki dla aktywnych.

Czas na realizację zajęć: 45 min (1 godzina lekcyjna)

Metody pracy:

- pogadanka

Treści programowe (związek z podstawą programową)

Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych - II etap edukacyjny - klasy IV-VI; język polski. Treści szczegółowe:

- I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.
 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:
 - 1.1. określa temat i główną myśl tekstu;
 - 1.2. identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi;
 - 1.3. identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki, reklamowy;
- II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela.
 1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:
 - 1.1. nazywa swoje reakcje czytelnicze (np. wrażenia, emocje);
 - 1.2. konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami;
 2. Analiza. Uczeń:
 - 2.1. dostrzega swoistość artystyczną dzieła;
 - 2.2. odróżnia fikcję artystyczną od rzeczywistości;
- III. Tworzenie wypowiedzi.
 1. Mówienie i pisanie. Uczeń:
 - 1.3. formułuje pytania do tekstu;
 - 1.8. uczestnicząc w rozmowie, słucha z uwagą wypowiedzi innych, mówi na temat; prezentuje własne zdanie i uzasadnia je;

Przebieg zajęć:

1. Wprowadzenie w tematykę i integracja grupy

Zajęcia wprowadzające do tematu powinny być atrakcyjne, dlatego zanim do nich przystąpimy należy przygotować odpowiednie materiały – uczniowie, uprzedzeni wcześniej, na pewno przyniosą różnego rodzaju wycinki z gazet, ale możemy się spodziewać, że jakość i temat zaprezentowanych reportaży niekoniecznie zainteresuje uczniów nowym gatunkiem. Warto uzbroić się w garść artykułów, których temat poruszy dzieci (np. historia życia Kuby Błaszczkowskiego) bądź jest im już znany (np. reportaż, którego akcja rozgrywa się w Waszej miejscowości).

Uwaga: Nauczyciel nagrywa fragment tej lub kolejnej lekcji na dyktafon. Nagranie zostanie wykorzystane na kolejnym etapie realizacji programu ścieżki, w Lekcji nr 4.

2. Część zasadnicza

Ta część zajęć opiera się na pogadance związanej z zaprezentowanymi przykładami reportaży z prasy, telewizji, radia i rozmowy na ich temat – ukierunkowanej na próbę znalezienia ich cech wspólnych.

Proponuję podzielić analizę reportaży ze względu na ich formę, tzn. od razu narzucić podział na reportaże prasowe, telewizyjne i radiowe. Rozpoczynamy od przeglądania i głośnego czytania reportaży prasowych, przyniesionych przez dzieci; następnie oglądamy wybrany reportaż telewizyjny (wybrany fragment "Sprawy dla reportera" lub <https://uwaga.tvn.pl/reportaze.2671.n/kwiat-jabloni-w-kulisach-slawy-kim-sa-kasia-i-jacek-sienkiewicz.339013.html> – oczywiście, jeśli dysponujemy ciekawszym tematem, np. związanym z naszą miejscowością, sięgamy po niego), a na koniec prezentujemy dzieciom przykład reportażu radiowego (np. <http://www.polskieradio.pl/80/1007/Artykul/1640492,Rower-to-wolnosc-%E2%80%93-93-reportaz-Urszuli-ZoltowskiejTomaszewskiej>).

Podczas analizy poszczególnych reportaży należy zadawać uczniom pytania, które pozwolą im na zrozumienie cech gatunku:

Co jest tematem danego reportażu?

(cel: uczniowie próbują zarysować podział ze względu na tematy – zapewne większość z nich zaliczymy do "społeczno-obyczajowych")

Z jakich elementów składa się reportaż? (tekst, zdjęcia, wywiady, itp.)

(cel: uczniowie rozumieją, że ciekawy reportaż przyciąga uwagę różnorodnością form przekazywania informacji – a zarazem dużą ilością źródeł wiedzy na dany temat)

Co przeważa: fakty czy opinie?

(cel: uczniowie dowiedzą się, że nawet jeśli reporter przekazuje opinie – to rzadko kiedy swoje; w reportażu fakty są najważniejsze)

Co wiemy o osobie prezentującej reportaż?

(cel: uczniowie rozumieją, że reporter to świadek, taki jakby detektyw; ktoś, kto analizuje autentyczne informacje i nam je przekazuje)

Co jest celem reportażu?

(cel: uczniowie spróbują odpowiedzieć na bardzo ważne pytanie – po co powstają reportaże? Czy tylko po to, aby zaszokować lub zaciekawić czytelnika? A może także po to, by nas czegoś nauczyć, poinformować nas, zaapelować do nas?)

Ciekawe odpowiedzi uczniów możemy nagradzać, dając im wcześniej przygotowane "zachętki". Możemy ustalić z dziećmi, że każda dodatkowa aktywność na lekcji będzie się wiązała z otrzymaniem takiego "plusa" – a trzy

"zachętki" zebrane w trakcie trwania projektu to pozytywna ocena z aktywności wpisana do dziennika. Przykładowe "zachętki":

("Zachętki" stanowią załącznik do scenariusza.)

3. Podsumowanie i ewaluacja.

Nauczyciel wyjaśnia uczniom, co będzie celem projektu #SuperKoderzy: dzieci wchodząc w rolę reporterów stworzą ciekawe, 3-7-minutowe, ogólnodostępne prace-reportaże, będące mieszanką podcastu (czyli dźwięku) i animacji w Scratchu.

Nauczyciel wyświetla uczniom na tablicy multimedialnej bądź ekranie prostą grę:

<http://LearningApps.org/view2511269>.

Uczniowie rozwiązując ją, powinni zdawać sobie sprawę z tego, na czym będzie polegała ich rola w tym projekcie.

Aby podsumować zajęcia, proponuję zadać uczniom polecenie:

Gdybyś miał(a) w tym momencie napisać ciekawy reportaż, co byłoby jego tematem?

W jaki sposób zbierałbyś(-abyś) potrzebne informacje?

Zadanie to ma na celu sprawdzenie wiadomości zdobytych przez uczniów – na podstawie odpowiedzi udzielonych przez nich, można sprawdzić czy zrozumieli podstawowe cechy reportażu. Jeśli pomysły dzieci dotyczą spraw bieżących, ciekawych i autentycznie problematycznych – odnieśliśmy sukces.

